

Udvalget for Digitalisering og IT
Folketinget
Att: Formand Lisbeth Beck-Nielsen

Den 3. maj, 2023

Vedrørende: Anmodning om foretræde

Vi anmoder hermed i vores egenskab af ekspert indenfor sikkerhedsdesign og innovation (Priway Trustworthy CyberDefence – udvalgt som en af de 10 ”most promising” cybersecurity start-ups i EU) og repræsentant for den næste generation (ZafeLoc.dk) om foretræde for Udvalget med henblik på at øge forståelsen for at digitalisering ikke behøver ske på demokratiets, retssikkerhedens og samfundsøkonomiens bekostning, som det sker i dag.

Formålet er diskutere de principielle kriterier for en vision for digitaliseringen i Danmark

Videnskaben er i dag så langt er der ikke er nogen legitim eller lovlig grund – samfundsøkonomisk, sikkerhedsmæssigt eller retssikkerhedsmæssigt – til at skabe og opsamle persondata bortset fra helt specielle situationer, såsom politikere, tv-værter og skuespillere i dele af deres arbejde.

Det gælder både i den offentlige sektor, på markedspladsen og i civilsamfundet som sådan. IT-systemer har stort set aldrig brug for persondata, selvom man f.eks. i de nære menneskelige relationer og professionelle rådgivningsfunktioner naturligt ønsker og ikke kan undgå ”persondata”.

Problemet er at man lyver om de faktuelle forhold og forbryder sig mod gældende lov til ensidig og akkumulerende skade for samfundet. Det gælder helt ind i Folketinget, hvor udvalget for Digitalisering har gennemført flere tv-optagne events og modtaget skriftelige bidrag, hvor der på afgørende punkter indgik klar misinformation af Folketinget.

Konkrete nedslag som bør adresseres

- Det er IKKE sandt at overvågning skaber sikkerhed, heller ikke for nationen eller Fillipa.
- Det er IKKE sandt at sammenkøring er nødvendig for kontroller mod social svindel
- Det er IKKE sandt at overvågning og sammenkøring er nødvendig for forskning.
- Det er IKKE sandt at statens opsamling af CPR-data effektiviserer den offentlige sektor.
- Det er IKKE sandt at MitID øger sikkerheden.

For et konkret eksempel, så dokumenterede statens egen rapport ”Nye Digitale Sikkerhedsmodeller” fra 2010, hvordan man kan sikre data i cloud, forebygge diskrimination og bekæmpe social svindel uden overvågning – stik modsat de åbenlyse ulovligheder i Udbetaling Danmark. Data minimering og nødvendighed er i dag de bærende ufravigelige principper i GDPR.

Udgangspunktet for foretræde er, at de, som misinformerer, oftest ikke har overblik over hverken de destruktive konsekvenser af tiltag, lovgivningen eller bedre lovpligtige alternativer. Samt at man hvis man blev præsenteret for fakta oftest ønsker at gøre det rigtige for mennesker og samfund.

Problemet er at vi – igen – lever i en tidsalder, hvor kompleksiteten vokser hurtigere end forståelsen, så selv ”eksperter” på delområder (økonomer, jurister, sikkerhedsfolk etc.) og politikere i særdeleshed ikke har overblik over de stærkt tværfaglige spørgsmål, men agerer låst i forældede antagelser og forfalder til destruktive hensigten-helliger-midlet tiltag.

I stedet ser vi hvordan man – igen og igen – forfalder til såkaldt kognitiv dissonans, hvor man påstår at ”borgerne har tillid”, at ”borgeren ikke kan varetage sine egne rettigheder”, at ”overvågning er proportional”, at ”hensynet til fællesskabet vejer tungere end hensynet til individet”, at ”vi kan ikke fordi BigTech eller EU bestemmer” etc. Sådanne udsagn sandhedstestes sjældent og er oftest direkte usande og imod bedre vidende.

En anden væsentlig pointe er at vi taler om spørgsmål som reelt ikke burde udgøre en reel konflikt mellem de klassiske politiske partier – disse spørgsmål er f.eks. uafhængige af graden af omfordeling, global warming, migrationspolitik og marked vs stat.

Afslutningsvist, så er det væsentligt at det er nødvendigt at se disse problemstillinger i et tidsperspektiv. Selv hvis vi ville, så kunne vi ikke fra dag til dag opgradere retssikkerheden efter årtiers fejl digitalisering, der skyldes at man bruger tanker fra den CPR-baserede FØR-INTERNET tidsalder, som er stadig mere forældede i den netværksbaserede digitale tidsalder.

Vi ønsker f.eks. ikke at opgive generationer af CPR-data som grundlag for forskning på sundhedsområdet. Vi kan ikke fra dag til dag omlægge alle it-systemer og værst af alt, så vil det tage årtier om ikke en hel generation at uddanne befolkningen til at forstå retskrav og kritiske designhensyn i den digitale tidsalder.

I udvalget har der været en del fokus på de borgere, som ikke forstår eller kan anvende digitale selvbetningsløsninger. Men man har svigtet de langt mere kritiske spørgsmål om hvordan man BØR digitalisere af hensyn til borger og samfund.

I dag både kan og skal vi digitalisere efter trustworthy bæredygtige principper, der tilsikrer man laver it-systemer, der er

1. Trustworthy sikre, dvs. ikke opsamler persondata men understøtter alle legitime hensynet
2. Inklusivt interoperable, dvs. kan integreres med alle andre it-systemer
3. Kan opgraderes asynkront, dynamisk og gradvist.

Et afsluttende væsentligt perspektiv er at man både kan og bør designe efter sameksistens, så de trustworthy sikre fremadrettede løsninger kan fungere for de borgere som først ønsker det og har mest behov uden at kræve at alle partout skal ændre alt på samme tid.

Hovedformålet med foretrædet er ikke at belære, sælge en bestemt teknisk løsning eller promovere en samfunds ideologisk opfattelse. Vi ønsker at eksemplificere hvordan bedre løsninger på de mest kritiske spørgsmål kan fungere og hvad man bør være opmærksom på i en fremadrettet digitaliseringsstrategi, hvor borgerrettigheder, pluralisme, forebyggende sikkerhed, kontinuert forandringsevne og tilpasning til individuelle behov er vigtigere end vildledende BNP-beregninger og forældede opfattelse om hvad man kan og ikke kan.

Med venlig hilsen

Stephan & Catharina Engberg
Stengårds Alle 33D
2800 Kongens Lyngby